

Poštovani kolege predsjednici,
Poštovani veleposlanice Miller,
Ekscelencije,
Dame i gospodo,

Najprije želim zahvaliti Međunarodnoj komisiji za nestale osobe za neumoran rad na pomoći pri rješavanju i promicanju važnosti rješavanja sudbine nestalih osoba. Vaša predanost i odlučnost pomogla je da se pitanje nestalih osoba kao posljedica konflikta na području bivše Jugoslavije održi visoko na globalnoj agendi, tamo gdje ono i zaslužuje biti do svog konačnog razrješenja. Nama, državama u regiji, vaše djelovanje dolazi kao vrijedna nadogradnja naših bilateralnih i regionalnih napora i poticaj da radimo još učinkovitije i brže.

Pitanje nestalih osoba prije svega je humanitarno pitanje koje uključuje pravo na život i nepovredivost slobode pojedinca kao i pravo obitelji da sazna istinu o sudbini svojih najbližih. Deklaracija o ulozi države u rješavanju pitanja nestalih osoba uslijed oružanih sukoba i kršenja ljudskih prava koju danas, uoči Međunarodnog dana nestalih osoba, potpisujemo u Mostaru, važan je korak kojim se svi zajedno obvezujemo pomoći u traganju za istinom. To je naša pravna i moralna obveza, obveza da ostanemo aktivno uključeni u proces traganja i pronalaska nestalih osoba. Na koncu, strašna brojka od gotovo 12.000 osoba koje se još uvijek vode kao nestale na području bivše Jugoslavije nas stalno opominje i obavezuje na puni angažman.

Pitanje nestalih osoba je i pitanje istine i pravde, odlučne borbe protiv nekažnjivosti i provedbe vladavine prava kao jedinih trajnih temelja izgradnje održivog mira i stabilnosti. Iz našeg vlastitog iskustva, to nije uvijek lagan zadatak, ali je neophodan za „ozdravljenje“ društva, opraštanje i pomirenje, napredak i zdravu budućnost.

Sudbina nestalih osoba, gotovo dvadeset godina od završetka Domovinskog rata, još je uvijek u fokusu hrvatske Vlade i cijelog društva. Za nas je to i dalje prioritetni humanitarni, društveni i politički problem koji u potpunosti želimo riješiti. Hrvatski model traženja nestalih osoba- uz godine iskustva i korištenje najnovijih tehnologija te sustavan, transparentan i nediskriminatoran pristup- pokazao se uspješnim s više od 80 posto riješenih sudbina nestalih. Želimo ta stečena znanja i iskustva prenijeti dalje, prije svega zemljama u regiji. No, nama je

jednako tako potrebna bolja pomoć i učinkovitija suradnja unutar regije u otkrivanju sudbine 938 osoba nestalih 1991. i 1992. godine te 690 osoba nestalih do konca rata u Hrvatskoj.

Naime, Hrvatska još uvijek traga za 1628 svojih građana nestalih tijekom Domovinskog rata te 428 posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba. Manji dio sudbina tih osoba uspješno se otkriva aktivnošću relevantnih hrvatskih državnih tijela i institucija. No, rješenje sudbine ranije spomenutih 938 osoba nestalih 1991. i 1992. godine možemo pronaći samo punom suradnjom u najvećoj mjeri s Republikom Srbijom, ali i Bosnom i Hercegovinom. To je pitanje, nažalost, predugo konstanta u bilateralnim odnosima Republike Hrvatske i Republike Srbije, nepotrebno ih opterećuje i prepreka je istinskoj normalizaciji odnosa. Pozdravljam svaki napredak na tom području te svaku informaciju koju je Republika Srbija voljna ustupiti.

Dame i gospodo,

Pristup pitanju nestalih osoba se u posljednjih nekoliko desetljeća značajno promijenio. Novi standardi, osobito oni na europskoj razini, nisu još uvijek globalno i univerzalno prihvaćeni, no polako dobivaju na težini unutar pravosudne i administrativne prakse te što je još važnije, u stvarnom životu. Nadam se da će i ova Deklaracija doprinijeti toj univerzalnosti.